

17. Erfelijk en Familiair Pancreascarcinoom

Expert opinion

Diagnostische criteria

A) Familiair Pancreascarcinoom (FPC)

Pancreascarcinoom (PC) bij:

- ≥ 2 eerstegraads verwanten
- ≥ 3 familieleden (1e of 2e graads verwantschap)
- ≥ 2 familieleden (1e of 2e graads verwantschap) waarbij ≥ 1 PC onder de leeftijd van 50 jaar is vastgesteld
- $\geq$ één histologisch bevestigd PC in alle subcategorieën en geen aanwijzingen voor een (ander) bekend erfelijke tumorsyndroom

B) Erfelijke (tumor)syndromen met een $>10\%$ cumulatief lifetime risico op PC

- Draggers van een mutatie in *CDKN2A* (erfelijk melanoom), *PRSS1* (hereditaire pancreatitis) en *STK11* (Peutz-Jeghers syndroom) of
- Patiënten met een klinisch vastgesteld Peutz-Jeghers syndroom maar zonder aangetoonde mutatie (diagnostische criteria: zie Peutz-Jeghers syndroom)

C) Erfelijke tumorsyndromen met een onbekend of ($<10\%$) lifetime risico op FPC

- Draggers van een mutatie in *BRCA2*, *BRCA1*, *MLH1*, *MSH2*, *APC* of *TP53* in families met PC op willekeurige leeftijd bij ≥ 2 personen van wie $\geq$ één histologisch bevestigd PC

Kenmerken

Overervingspatroon:

- Autosomaal dominant bij categorie B en C

Prevalentie:

- $<5\%$ van alle pancreascarcinomen

Kliniek:

- Gemiddelde leeftijd PC bij FPC: 50-70 jaar, bij hereditaire pancreatitis 57 jaar, bij Peutz-Jeghers syndroom 40 jaar
- Life-time risk PC bij FPC: 10-30%, in hereditaire pancreatitis 30-70%, bij PJS 36%, bij *CDKN2A -p16 Leiden*-mutatie 15-20%

Genetische basis familiair pancreascarcinoom:

- Onbekend (zelden: *BRCA2*, *CDKN2A*, *PALB2*)

Beleid

Indicatie voor verwijzing naar de klinisch geneticus voor counseling en DNA-diagnostiek

- Zie diagnostische criteria

DNA-diagnostiek:

- Groep A: *CDKN2A*-, *BRCA1*- en *BRCA2*-analyse bij indexpatiënten
- Groep B en C: analyse van genen betrokken bij specifiek syndroom
- Indien geen DNA uit lymfocyten beschikbaar, analyse in tumorweefsel
- Indien mutatie bekend: presymptomatisch DNA-onderzoek bij familieleden

Periodiek onderzoek:

- Na klinisch genetisch onderzoek en alleen in studieverband in gespecialiseerd centrum
- Jaarlijkse endo-echografie (EUS) en/of jaarlijks MRI-onderzoek
- Bij eerstegraads verwanten van indexpatiënten met PC in FPC-families en bij mutatiedragers in groep B en C, met een uitzondering voor *PRSS1*-mutatiedragers (geen periodiek onderzoek geïndiceerd i.v.m. slechte kwaliteit van beeldvorming in deze groep) en *APC*-mutatiedragers (te laag life-time risk)
- Vanaf 50 jaar of vanaf 10 jaar jonger dan het jongste familielid met PC (afhankelijk van welke van deze twee leeftijden eerder valt)

Profylactische maatregelen:

- Dringend advies om te stoppen met roken en het alcoholgebruik te matigen

Literatuur

1. Canto MI, Harinck F, Hruban RH et al. International Cancer of the Pancreas Screening (CAPS) Consortium summit on the management of patients with increased risk for familial pancreatic cancer. *Gut* 2013; 62: 339-347
2. Klein AP, Brune KA, Petersen GM et al. Prospective risk of pancreatic cancer in familial pancreatic cancer kindreds. *Cancer Res* 2004; 64: 2634-2638
3. De Snoo FA, Bishop DT, Bergman W et al. Increased risk of cancer other than melanoma in CDKN2A founder mutation (p16-Leiden)-positive melanoma families. *Clin Cancer Res* 2008; 14: 7151-7157
4. Van Asperen CJ, Brohet RM, Meijers-Heijboer EJ et al. Cancer risks in BRCA2 families: estimates for sites other than breast and ovary. *J Med Genet* 2005; 42: 711-719
5. Hahn SA, Greenhalf B, Ellis I et al. *BRCA2* germline mutations in familial pancreatic carcinoma. *J Natl Cancer Inst* 2003; 95: 214-221
6. Van Lier MG, Wagner A, Mathus-Vliegen EM et al. High cancer risk in Peutz-Jeghers syndrome: a systematic review and surveillance recommendations. *Am J Gastroenterol* 2010; 105: 1258-1264
7. Harinck F, Konings IC, Kluijt I et al. A multicentre comparative prospective blinded analysis of EUS and MRI for screening of pancreatic cancer in high-risk individuals. *Gut* 2016; 65:1505-1513
8. Vasen HF, Ibrahim IS, Guillen-Ponce C et al. Benefit of surveillance for pancreatic cancer in high risk individuals: outcome of long-term prospective follow-up studies from three European expert centers. *JCO* 2016; 34: 2010-9